

Universitetsbiblioteket
Brosing Box 28

Christelig Enstemmigheds Vigtig-
hed i Lidelsers Dage.

En Tale,

holden

Fastelavns Mandag

i Domkirken

den 29de Februar 1808

ved

J. N. Brun.

Bergen 1808.

Trykt hos H. Dahls Enke.

Saalmodighedens og Trøstens Gud give eder at have eet Sind iblandt hverandre efter Christum Jesum! Rom. 15, 5. Dette var ret en god Ven; den bad Paulus for de Christne i Rom. Det Gode, han her tilbeder dem, er Samsundsaaend i Tanker, som frembringer Enstemmighed i Ord, hvorpaa som oftest følger Samdrægtighed i Handling; og dette tilhøbe er alle Selskabers gyldne Alenodie til alle Tider. Vor Oversættelse kalder det: at have eet Sind. Grundsprogets Ordrer mere bestemt, har større Kraft. Ved Sind forstaae vi som oftest Gemnitsbeskaffenhed; men denne er, som Menneskers Ansigter, saa forskjellig. See tusinde af en Folkeskær under een Himmeleegn, og du seer ikke to Ansigter fuldkommen lige. Saa sandt er ogsaa omtrent dette bekiendte: Saa mange Hoveder, saa mange Sind: een har et tungt, en anden et let Sind; een er sagtmodig, freimodig en anden; frugt som een, en anden dristig. Vi fødes med disse forskjellige Sindelag, og ingen Dannelse paa Jorden kan omskabe dem til fuldkommen Lighed. Men bogstavelig oversat heder det: at tænke eet og det samme; nemlig: om als det, som er det hele Selskab vigtigt. Denne forenede Tænkemaade vtrrer sig i Ord og bliver til Samdrægtighed i alle Handlinger, som gjælde det Heles Lær, og dette giver Handlingen altid Kraft; men ikke Eftværdighed altid. Et Folk opreist i Masse, en saa kaldet Landstorm opbudet, tilbage drives ikke lettelig; og at see mange tusinde fremrykke alle som een Mand, af egen Drift alle, er høitideligt skjendt, naar det gjælder Fødelands

Jødelands Forføar, eller Religionens, at værne om
 elsket Regjering, eller at bryde forsmædelige Slave-
 lænker. Men reiser sig et helt Folk til Oprør imod
 retmæssig Dyrighed, imod hellige Love, eller Phana-
 tismens Aand oversømmer rolige Bænde, for med Sværd
 at paatvinge anderledes Tænkende sine egne Religions-
 meninger, da er Samdrægtighed der frygtelig stærk;
 men grusom og afskyelig tillige. Skjønne Enstem-
 mighed! Kraftige Røst! den vilde gjennemfaret alle
 mine Ledemod, som en Ollie, naar et helt Folk raabte
 Sions Konge imøde: Lovet være den, som kom-
 mer i Herrens Navn! Men kraftige Enstemmigs-
 hed! græselige Røst! den vilde forfærdet min Sjels
 Jnderste som en Torden fra Helvedes Afsgrund, naar
 alle med een Mund raabte: Forsæst! Forsæst!
 Men at den Samfunds Aand, Paulus beder om, er
 elskværdig, beviser dette Tillægsord: at tænke eet
 indbyrdes efter Christum Jesum. En-
 stemmighed, dannet efter ham, hans Exempel, hans
 Lærdom og Love, o! den er elskværdig; elskværdigere
 jo talrigere Selskabet, hos hvilket den findes, og desto
 stærkere tillige, stærk til at fremvirke, o! hvormeget
 Godt, til at afvende! O! hvormange Vanheld!
 Denne christelige Samfunds Aand blev saa tit et uigjen-
 nemtrængeligt Bulværk mod voldigen indbrydende
 Gjenwordigheder. Kunde jeg saa vist idag give det
 Borger-samfund, i hvilket jeg befinder mig, denne
 Gave, den skulde krafteligerstatte Tomheden i Arsenal-
 ler og Tøjhuse, Mangelen af Skjergaardsflaade og
 grovt Skjds. Men jeg kan kun bede derom, mere
 kunde ikke selv Paulus; thi hanfalder han Gud, den
 Gud, som har alle Menneskers Hjertes i sin Haand;
 den Gud, som selv er Kjærlighed og udstrækker sine
 Arme, for at trykke alle sine Børn tæt sammen op til

at Jaderhierte, at han vil give dem at tænke eet og det samme indbyrdes efter Christum Jesum; men at de selv ogsaa maatte ansee denne himmelske Gave uomgjængelig nødvendig. Og maatte ret snart nødvendigere end nogenfinde, giver han den Gud, han tilbeder, disse betydningsfulde Tillægsord: Taalmodighedens og Trøstens Gud, det er den Gud, som underholder hos Vidende Taalmodighed og giver Bedrøvede Trøst; thi disse løsterige Utryk, saa søgte, saa valgte, for at indgyde Tillid, lade dog befingte kommende, maatte snart kommende Tider, da Taalmodighed skulde behøves; da der vilde spørges om Trøst. O! ja vi føle ikke Samdrægtigheds fulde Værd medens Alting glider saa jævnt frem i dybeste Fred, da skytter enhver sig selv og besørger i Grubed sine egne Syfler, ubekymret om hvad hans nærmeste Nabo tænker. Vi trænge ikke ind da i ubrødeligt Samsund, uden med dem, med hvilke vi netop staae i nærmeste Handels- eller Kaldsforbindelser. Men truer nogen Fare det Hele; udbreder sig nogen almindelig Nød, hvorunder de fleste lide, hvorover enhver bedrøves, da bliver Samdrægtighed af høj Værd; da gjælder det at samle Stemmer, at stemme mange, at forene, om muligt, det Hele til at tænke, lide, handle som een Mand. Men da tør jeg paastaae, og det har jeg Lyst at bevise, at ingen Samdrægtighed kan blive elskværdigere, virke kraftige end den, som er dannet efter Christum Jesum. Men at frembringe denne, at underholde den hos et talrigt Selskab længe, at den ikke blot er Djævlens hastig neddampende Røg, dette er Guds Gjerning; Guds Gave, som enhver maae tilbede sig selv, som Paulus tilbad de Rommere, og som jeg idag tilbeder eder alle med Pauli Bøn: Taalmodighedens og Trøstens Gud give eder at tænke eet og det sam-

me indbyrdes efter Christum Jesum! Ja, jeg er opstegen her idag for at muntre Menigheden til selvret hjertelig at bede denne Bøn, og til den Ende vil jeg, saa godt jeg kan, bevise:

Christelig Enstemmigheds Vigtighed i Lidelsers Dage.

Det oplæste Stykke forsyner mig, om ikke just med Lært, dog med frugtbart Anledning til denne Betragtning, og især de sidste Ord, som egentlig læses i Mark: 26de Capitel 35te Vers:

Lige det samme sagde og alle Disciplene.

Anledning deraf vil jeg i Jesu Navn bevise Christelig Enstemmigheds Vigtighed i Lidelsers Dage, og det igjennem følgende 3 Sætninger:

- 1) Det er nødvendigt forud at samle Stemmer imod fælles Lidelser.
- 2) Christelig Enstemmighed kan blive elskværdigst især naar det Hele lider.
- 3) Denne elskværdige Enstemmighed, naar den bliver bestandig, sejrer over Lidelser.

1) Mod fælles Lidelser er det nødvendigt forud at samle Stemmer. Her forstaaer jeg nu ikke ved Stemmesamling den elendige og ret ofte uefterrettelige Handling, hvorved man i vigtig Sag undersøger de flestes Villie, de flestes Balg. Dette fik man saaledes rigtig nok at vide; men dermed ikke afsjort, at hvad de fleste ville, de fleste vælge, derfor ogsaa er det rette, det bedste. Men jeg forstaaer den Handling: at forene forskellige Stemmer til een Stemme, stridende Meninger til een Mening. Men naar man nu ogsaa har denne; naar den ytrer sig i klare og tydelige Ord, er det endnu mangen Gang bare Ord, blot Stemme.

Paa store Ord er hver Mand rig; men naar det kom-
mer til Stykket, til Handling, saae man tit og ofte,
at Ord kun havde været Vind. Kiækhed tordner fra
alle Læber medens Faren er langt borte. Men naar
den er synbar og nær hos, raabte det betrængte Sel-
skab med een Mand: Herre! hjælp os! vi forgaar.
Talende Patrioter og skrivende kunde høves i Hobetal;
men naar Dødfressen skulde gøres, saae man ned paa
Hjertets Bundfald, og see det var Egennytten, den
nedrigste. Herlige Formaning derfor denne Aposte-
lens: Elsker ikke med Ord, ej heller med Tunge
allene; men med Gjerning og i Sandhed. Pe-
der havde sagt et stort, et skændt Ord; han gav Tønen
an som en Hødersmand: Om jeg og skulde døe
med dig, vilde jeg dog ikke fornægte dig. Strax
var Selskabet stemt: Lige det samme sagde og alle
Disciplene; men, o! med det svage Hjerte i Kristellens
Grund. Peder fornægtede sin Herre den samme
Nat, og om de andre læse vi: Da forlode alle
Disciplene ham og flydde. Ja, ere de fleste
Stemmer ofte kun lette Varer; ofte er det og en let
Sag at samle dem. Mængden, letfindig og uoplyst,
bifalder lettelig hvilkensomhelst, kun nogenlunde sand-
synlig, Mening. Man behøver kun den Driftighed,
som Peder, at tale først, strax sige alle det samme.
Nej, den Enstemmiighed, jeg kalder nødvendig, maa
begynde fra at tænke eet og tænke ret om den Fares
Storhed, som truer; om den Hejde, hvortil den Lidelse
kan voxe, hvoraf vi endnu kun føle Smerternes Begyn-
delse. Denne Tænkemaade bør lede til et flogt og
sammenholdigt Vals af de kraftigste Midler derimod.
De vare saa raske disse klare svage Disciple til at love
store Ting; men de havde endnu ikke iagennemskuet
den hele blodige Skælfscene, naar disse Gudeord ved
Propheten

Propheten skulde opfyldes: Jeg skal slaae Tyrden
og Saarene skulle adspredes. Sach: 13. Brødre!
lader os ikke formasteligen stole paa vor Enstemmighed,
men bede at Gud vil give os den, give os opladte
Dine til at see det Onde, som truer; Visdom til
enstemmigen at vælge de bedste Midler, hvorved dog
det verste Onde kunde afvændes, og Lidelsers Byrde
taaligst bæres. Denne Enstemmighed er nødvendig
forud før end Faren overraster os; før end Lidelsen er
voren til Modenhed; thi da turde det være for sildø.
Jeg veed vel, der kan komme en uimodstaaelig Nøds-
vendighed, som ogsaa forener; men da er der i Fors-
eningen ingen Plan, ingen Fortieneste og heller ingen
Kraft. Jeg veed vel, at om Nabo var sin Naboes
verste Fiende, naar han saae hans Hus brænde, gjorde
eet med ham til at slukke Ilden, at den ikke ogsaa
skulde fortære hans eget Hus. Men da var det Selvs-
betsjærmelse, ikke Samfundsvaand, som udtrakke den
hjælperige Haand. Jeg er vis paa, naar Bomber
regnede ned i belejret By, hvorfra ingen Udvej til at
redde det mindste, vilde hver rig Mand give af yderste
Formue til hvilken som helst Forsvarsanstalt, om By
derved kunde reddes. Men dette var da ufrivillig
Goddædighed; det var Angestens afvængne Offer,
og vilde som oftest dog være Dødsfrelse uden Nytte.
Om saadan Enstemmighed behøver ingen at bede den
Allgode; man kan sige om den som Luther om dagligt
Brød: Gud giver vel og de onde Mennesker det,
endstjøndt de aldrig bede. Men jeg taler om
Nødvendighed forud, som endnu staaer i vort friske
Bala. Andægtige! det turde maasse være; paa
høj Tid nu for os at forene os, at paabjude alle ind-
vortes Tvistigheder Taushed; at landlyse al Avind og
Efterstræbelse; at træde tæt og broderlig tilsammen,

og alle som een Mand sette Skuldrene hen under den trykkende Byrde, hver af ypperste Kraft. Den altid uselfabelige Egenlykke vilde nu staae ved Siden af Man, medens Jldsvaade raser; og den som nu kunde ranke paa at berige sig af almindelig Skade, burde agtes lige med Landsforræderen. Hungers Nød er her ikke endnu; men kommer ikke Fred, turde vel den komme. Havde nogen forborgne Magasiner, nu var der Ære med at aabne dem, medens det endnu staaer til Ejermandens Raadighed at aabne eller lukke. Saa stor kunde, det Gud naadelig forbyde, Nød blive, at alle Spørgsmaal ophøre om Dit og Mit; at Magthavere maae tage hvor der findes og lægge hvor der fattes; at alt maa vige for den haarde Nødvendighed; at hverdags Love maae tie mellem Raaben og almindelig Mangel være Hovednøgelen til alle Sukkelsler, da vee den paaholdne Ejermand, hos hvilken fandtes meget og mest af hvad der til dette Liv at opholde gjøres behov! Han vilde udsættes for det, som var mere frygteligt end Fiendens sextipundige Bomber og mordbrændende Raketter, udsættes for Medborgeres billige Foragt og velforsente Had. Derfor, medens det endnu er Tid, medens endnu enhver er Sie raadig, da lad denne opostoliske Formaning være os vigtigere nu end nogensinde: Hver ligesom han haver annammet en Gave, saa tjener hverandre dermed som gode Zusholdere over Guds mangfoldige Naade. Ja! dertil at samle Stemmer, er nødvendigt forud, saameget mere, som denne 2) Enstemmighed kan blive især elskværdig, naar det Zele lider. Denne Sætning føler enhver indlysende, endog den Enfoldigste, som staaer for lavt til at overflue en større Kreds end den, han selv umiddelbar berører. At nyde mit timelige Gode, lidt eller meget, i broderlig

Samdrag

Samdrægtighed uden Avind og Efterstræbelse, uden
Riv og Trætte; at have trindt omkring mig Venner,
som glædes i min Glæde, er skjønt, det gjør mig
Livet dobbelt behageligt. Men det er endnu skjønnere,
endnu vigtigere at have Venner i Nød, at selv lidende
b. gægnes af mit Selskab, som et Ledemod paa samme Le-
geme, eller at, naar jeg og alle dem, jeg kjender, lide
tilhobe, vi dog staae hverandre bie, og ere kun alle,
som een eneste lidende Familie. Dette er et Syn,
Engle værdigt at beskue. Ja, men naar det Hele lider,
vil du sige, lider ogsaa hver Enkelt, og da nødes
de vel til at være alle enstemmige. Nej! alle lide dog
vel ikke lige meget, ikke enhver netop det samme, der-
for er enhver multia Deltagelse i andres Nød da netop
det Skjønne, det Elskværdige; da sammensmeltes Alt
til eet i Glædeligheds Døn; da fremarbejde alle, efter
Christum dannet, den muligste Lighed. Stormanden
holder sig ikke for god til at stille sig broderligen ved
Siden af sin ringeste Undermand, om en øjeblikkelig
Haandledning var nødvendig. Den endnu Formu-
ende glemmer sin Sjendoms Ret og pønser kun paa, at
hans smule Beholdning bedst kan anvendes der, hvor
Træng er størst. Den Sunde og Stærke føler i sin
Arms Kraft Kald nok til at bære den Saarede og
Krøblingen, eller til at trænge frem, did hvorhen den
Svagere ikke kan komme. Kunstneren, Haandvær-
keren saldbønder sine Hænders Gjerning, ikke for selv
at vinde; men til at benyttes der, hvor det Heles
Larv som helst fordrede. Ingen Harmoni paa Jor-
den listigere end denne for den tænkende Afspejling.
Glæde, stolt Følelse af høj Mennefsværd blander sig
i hans Bemodstaarer over et saadant Broderskab,
naar han seer et helt Borgersamfund lidende; men alle
at bevæge sig som et Legeme, til eet Maal, i een Mand.

Men jeg har kun sagt, at saadan Enstemmighed kan blive saa elskværdig, naar det Hele lider; ikke at den altid er det; ikke at det Heles Lidelse selv skaber eller fremvinger den; nej! Tvedragts Aand gif ogsaa i Ulykkers Fodspor og saae sin Sød. Lidelsen selv har ikke Natur til at quæle al Klinte. Belyst er ene den, som ikke trives under Korsen. Men der er Egennytten; dette Uhyre falder ikke ved første Skud; den forstaar at gjøre sig haard, at trække sit trodsige Hoved ind under sin Skjalpadderyg. Der er Stolthed, Derst efter et stort Navn, hvormange Ufskyldige har den ikke ofret? hvorofte fordærvet Alt blot ved at tviste med Ligemand om øverste Befaling i Baadens Stund? Naar Brød mangler, kan ingen Salemons Visdom stifte saa lige, at der jo tvistes om Smulerne. Naar Krybben er tom, lives de Umælende, som før i Fred deraf nød deres Tæde tilhobe; og det gaaer Mennesker ligesaa. Ja! hvad er al Lidelses første naturlige Fostter? Utaalmodighed, og visselig den er ingen Fredsstifter. Den utaalmodige Syge leder efter, og imangel af at finde, digter Fejl hos den Kunsternes Læge; udsøfer over ham sin Harm, og støder saaledes fra sig mangen Gang den eneste Haand, der maaskee kunde helbrede, i det mindste lindre hans Smerte. Mange lide allerede blandt os, og allerede mumle nogle dette forrædelige Sprog: Saa skulde den gjort, eller den, saa var dette Onde ikke kommet, ikke voret til den Højde; ikke det Hele synket saa dybt. Det er denne, eller hin, som er Skyld i al vor Ulykke. Saa blander sig Had i vor Smerte; Had mod dem, vi burde elske; Uvillie imod dem, vi burde adlyde, og dette gjør vort Onde værre; det svæller, om ikke gaadskke fænderstider alle Samsunders hellige Baand. Det er ogsaa ikke blot dette, at det Hele lider, som forener
det

Det Hele; ikke Eibelsen selv, som gjør Foreningen elsk-
værdig; men dog kan den blive det, og hvorledes da?
Hvad heder den Almeenaand, som skaber dette Skjønne,
dette elskværdige Særsyn her i denne Jammerdal?
Fædrelands Kjærlighed? Al Være for den! især
den fornustige, som ikke bestaaer i at elske fortrinlig
vore nøgne Fjelde og golde Strande, naar man bød os
Oliebjerge og Bingsaarde i federe Lande; men i fors-
trinlig Kjærlighed til den Stat, den Regjering, den
milde og landsfaderlige, under hvilken vi saa længe
have nydt og endnu nyde muligste Frihed og Ret.
Da at denne arvede Tænkemaade kraftig vil bidrage til
Enstemmighed iblandt os, derom skulde jeg ikke et
Øjeblik tvivle. Men Kjærlighed til Fødelandet er i
de senere Tider saa vanskabt, saa forfusket af egoistisk
Stolthed, af vindig Forsængelighed, saa tit misbrugs
til Skalkheds Skjul for den blotte Partiaand, at den
snart maa frygtes som den indvortes Rolighedsforstyr-
rer. Vi kjende alle en Stat i Europa, som maaskee
endnu havde været hvad den i Aarhundrede var; maas-
kee endnu beholdt sin uafhængige Selvstændig-
hed, om den ikke havde havt inden sig egne Diger og
Dæmninger en Flok Sværmere, som kaldte sig selv
Patrioter. Der er, jeg tilstaaer det, endnu en Aand,
som virker meget, virker skjønt; det er: Vren-
følelse af den bør vi, saa godt vi kunne, indblæse det
hele Folk. Hos de dyrkede blandt Folket virker den
ogsaa, det forstaaer sig. Inaen af dem vil, ingen
bør ville leve vanæret, allermindst nogen blandt de
egentlige Krigers Mænd. Zeller Død end Vanære
bør være deres Balasprog, og hvortil de med Ed fors-
pligtes. Men at indgænde denne Aand i den store
Folkemasse, nærmer sig til Umulighed. "Vren," tæn-
ker menig Mand, "måtter ikke min Hunger, lægger ikke
"min

kan og bør, danne os efter ham, saa er Broderkjærlighed, Deltagelse i andres Lidelser, hans store Bud, hans Loves Aand; derfor den samme Paul: Drager Byrden med hverandre og opfylder saa Christi Lov! Gal: 6. Forstaaer sig at denne Dannelsen bliver hos os Skrøbelige usfuldkommen, ikke stort bedre end som naar den vevre Dreng sver sig i den fuldkomne Krigers raske Haandgreb; men ellersværdig bliver den dog altid. Jesus sagde til den Bærbrudne, Staa op og tag din Seng og gaaf bort! vi kunne kun lide under for ham. Jesus gav Blinde Synet, vi kunne kun lede dem. Jesus sagde: Ephata, og den Døve hørte; vi kunne kun varse med broderlige Vink mod Fienden, som vil falde ham i Ryggen. Jesus gjorde det vel altsammen, det kunne ikke vi; men naar vi dog anstrænge os hvad vi kunne til at gjøre alt os muligt Godt til Bedste for det Hele, som lider: o! da skeer meget Godt, meget Ondt afvendes; da lattes mangan tung Byrde. Og nu Taalmod hos alle, naar det Hele lider; hvilken Kæmpestærk Lastdrager, naar den er dannet efter Christum Jesum; da bære vi det Kors, Gud paalagde os, med en blid sønlig Aand; da sige vi med ham: Skulde jeg ikke drikke den Kalk, som min Fader gav mig? Ja! thi den samme Fader, som tilsender Kors og Sorg, giver ogsaa Taalmod og Trøst til enhver, som vil lade sig danne efter Christum Jesum; derfor kaldes han Taalmod og Trøstens Gud; derfor kalder Gud selv den Religion han gav os: et Taalmodigheds Ord, naar han siger til den philadelfiske Menighed: Eftersom du har bevaret mit Taalmodigheds Ord, saa vil jeg bevare dig i Fristelsens Stund. Ja! Høi er Taalmod, skjøndt den glimrer ikke. Med falder i Døinene, vinder Færdbar, faaer Lovtaler, og

er dog ofte kun Djæblikkets Opbrusning. Vi saae med Beundring Manden som Helt i Stridens Hede; men vi saae ham siden, naar han kom at ligge paa langvarige SmerTERS gloende Bløder, forbittret utaalmodig, næsten rasende. Nej! Taalmodighed er mere end Mod, den haaber og er stille til Herrens Frelse; den bier alle sine Stridsdage indtil Omstiftelsen kommer. Taalmod, siger Apostelen, haver en fuldkommen Gjerning, at vi skulle være fuldkomne. Ja! er Taalmod hos alle endnu ikke nok til Enstemmigheds Elskværdighed, naar det Hele lider, kræver almindelig Nød ogsaa Opofrelse, hvor læres den bedre, hvor indskærpes den Skarpere end i Christi Skole? Er det ikke der vi dannes til Selvfornægtelse, at tilsidefatte os selv, vor egen Nytte, vor egen Ære? Paulus være atter min Autor: Det samme Sind være i eder, som og var i Jesu Christo, hvilken der han var i Guds Skikkelse, agtede det ikke for et Nød at være Gud lig; men fornedrede sig selv og paatog sig en Tjeners Skikkelse og blev lydige indtil Døden, ja, indtil Døden paa Korset. Saa skøn var dog ogsaa Djæblikkets Samdrægtighed hos det lille Selskab i Terten; saavide gik den Opofrelse, hvortil de enstemmigen forbandt sig, indtil nemlig: endog at døe. Om jeg endog, saade Peder, skulde døe med dig, vilde jeg dog ikke fornægte dig. Lige det samme sagde og alle Disciplene. Og visselig de talede alle her Hjertets Sprog; der var nu ingen Judas blande disse Talande. Kun var dette deres Fejl: de stode paa dem selv. De skulde besnget Svaghed mulige i et mørkt Djæblik, indflyet til Gud om Kraft og bedet denne Bøn: Taalmodighedens og Trøstens Gud give os nu at tænke eet og det samme
indbyr

indbyrdes efter Christum Jesum. Imidlertid
havde dog vel enhver af dem just nu for Dine den
Opfordring til Heltedaad, som de havde hørt af Christi
Mund: Hvo som mister sit Liv, han skal finde
det, og hvo som finder sit Liv, det er: hvo som
angsteliggen sparer det, han skal miste det. Mat:
10. Beselede af denne Aand lovede de mere end de
holdt. Men de vare og endnu kun Læringer, havde
ikke faaet deres fulde Dannelse; den fik de først paa
Pinsedag. Men du skulde hørt dem da, du skulde
have seet og hørt dem siden, du skulde kunde fulgt dem
indtil Enden, og du vilde erfaret, at skøndt adspredte
over den vide Verden, var der dog een Aand i dem
alle; Frygtagtigheds Aand i ingen af dem, at ingen
fornægtede Christum og hans Lære; men at de fleste
endog beselede Sandheden med deres Blod. Alle
tænkte og talede og handlede som Paulus: Jeg ag-
tede, skrev han, alle Ting for Skade og Skam
at være mod Jesu Christi Kundskabs Ypperlig-
hed, og jeg leed Skade paa dem alle, at jeg
maatte findes ham ligedannet efter hans Død.
Derfor, Andægtige! er denne, ogsaa Pauli Formaning,
saa passende til min Tale, til den Trængsels Tid, i
hvilken vi leve; ja! til de Uger, hvis første Dag jeg
er opstegen at indvie til Jesu Lidelsers og Døds Erin-
dring. Her er Formaning: Betragt ham,
som haver taalmodeligen lidt saadan Modsigelse
mod sig af Syndere, at I ikke blive træt i det
I forsage i eders Sjele. Ebr. 12te. Ja! betrag-
ter ham! det er Dagens, det er disse Ugers Løsen til
Talere og Tilhørere. Følger ham med eders Betrag-
ninger ind i Gertemane den rødselsfulde Have, frem
for Uretfærdigheds affædelige Domstol, op paa Golgata,
Korsfæstelsens Bjerg! Læret af ham at lide med
Taalsom

Taalmod, at døe med Herre! Og erkjender, at ingen
Standhaftighed kan gaae videre, ingen Dvofrelse koste
mere end denne: Han gav sig selv for os. Og saa
behøver jeg vel kun at nævne; men hverken at beskrive,
eller bevise denne min sidste Sætning: 3) At saadan
elstværdig Enstemmighed, naar den bliver
bestandig, sejrer over Lidelsen. Tusindfold Erfar-
renhed har bevist, hvormeget, hvor utrolig store Ting
et mindre og svagere Selskab har udrettet imod Dobs-
best Antal og Styrke, naar alle staae som een Mand,
besjæles alle af een Aand; af Christi Aand alle, bestemte
til med stille Taalmod at udhærde Alt, ja! endog at
døe, om det skulde gjælde. Mangen stridsvant og sejs-
errig og overlægen Krigshær har tøret mod saadan en
lille Klippe. O! ja han er øverste Hærfører endnu,
han her oppe, den Herre Zebaoth. Og ingen veed,
hvor han vil oprejse sit Banner mod den, som troer sig
uovervindelig; som kalder sig Jordens eller Havets
Behersker, og indviele i Banneret disse frygtelige
Ord: Hidtil skal du komme og ikke længere.
Ingen veed til hvilket Selskab han vil lade sig i det
ledemlige hoved han i det aandelige lod sig til sine
Disciple: Frygt ikke du lille Sjord! thi det var
saa eders Sæder behageligt at give eder Riget.
Luc. 12 Enhver indprente sig derfor dybt denne
Heltens Jonathans Tillid til Gud, som ikke skuffede,
da han gik toene mod Philisternes Leir, sagde han til
sin Baabendrager: Der er ingen Forhindring hos
Gud at frelse ved Mange eller ved Faa. Ja,
naar og en eller anden enkelt leed, med standhaftig
Taalmod leed indtil Døden, døde virkelig, og kunde
altsaa ikke mere, da sig ikke: han tabte! Gaae hen
til hans Gravhøj og sig, og Sandhed siger du da:
denne sejrede over Lidelsen; thi han blev tro indtil
Døden